

POTENTIA.

- Potentia sensitiva adæquatur objecto suo motivo. i, 647, n. 6.
- Potentia intellectiva non adæquatur objecto suo motivo, sed terminativa solum. i, 647, n. 6.
- Potentia intellectiva ex ipsa communi et generica ratione intellectualitatis determinate caret omni materia. i, 647, n. 6.
- Nulla potentia potest elevari ad attingendum aliquid ultra latitudinem sui objecti specificativi, neque habet ad hoc potentiam obedientialem, sicut visus non potest elevari ad videndum Deum. ii, 163, n. 6.
- Si potentia elevaretur ultra suum specificativum transiret limites suæ essentialitatis. ii, 163, n. 6.
- Specificatio essentialis ipsius potentia totaliter et adæquate sumitur ex suo objecto specificativo. ii, 163, n. 6.
- Aliqua potentia potest habere capacitatem ad plures formas, seu actus, ad quos non habet connaturalitatem. ii, 165, n. 10.
- Est aliquid in potentia dupliciter. Primo, naturaliter respectu eorum, quæ possunt reduci in actum per agens naturale: secundo, respectu eorum quæ non possunt reduci, nisi per aliquod aliud agens. ii, 165, n. 10.
- Potentia sensitivæ non constituuntur in genere cognoscitivo per exclusionem perfectam omnis materialitatis. ii, 167, n. 12.
- In sensibus datur potentia passiva, perfectibilis et mutabilis ab objecto, modo intentionali seu immateriali. ii, 173, n. 23.
- Duplex est potentia, alia logica, alia physica, quid sint. ii, 478, n. 3.
- Duplex est iterum potentia. Potentia antecedens, quæ est potentia secundum se, seu potentia instructa sufficienter ad operandum: et est potentia consequens, quæ est potentia conjuncta, et applicata operationi. ii, 649, n. 14.
- Non constituitur in motione seu qualitate transeunte, sed ad motionem in rebus creatis supponitur potentia obedientialis consistens in non repugnantia, ut Deus ex illa, vel in illa, et per illam efficiat quidquid voluerit. ii, 256, n. 9.
- Potentia obedientialis ad hoc ordinatur, ut vel aliqua forma superior educatur ex aliquo subjecto, vel ut in illa recipiatur, vel ut per illam fiat actus aliquis, vel effectus supernaturalis, et quomodo. ii, 256, n. 9.

- Potentia antecedens, et consequens quid. iii, 212, n. 25.
- Potentia vera, et propria ratio respectu procedentium a divina voluntate sive notionaliter ad intra, sive essentialiter ad extra in Deo salvatur. iii, 222, n. 3.
- Item ratio potentia respectu actus secundi. iii, 223, n. 4.
- Potentia virtualis in Deo quid. iii, 224, n. 8.
- Quid potentia logica, quid physica. iii, 225, n. 9, 10.
- Potentia physica, et influxiva in Deo quid. iii, 226, n. 12.
- Potentia sub qua consideratione in Deo significatur. iii, 227, n. 15; 228, n. 17.
- Potentia Dei passiva non est, sed activa, et infinita. iii, 888.
- Potentia activa datur in Deo. iii, 909, n. 1.
- An potentia executiva distinguatur in eo, nostro modo concipiendi ab intellectu, et voluntate. iii, 909, n. 2.
- Potentia ordinata, ordinaria, et absoluta in Deo quid sint. iii, 918, n. 3.
- Potentia est principium, ut quo: id autem, cujus est potentia, est principium ut quod. iv, 710, n. 28.
- Potentia est duplex, scilicet naturalis, et obedientialis et nulla substantia creata, est potentia, qua operatur. iv, 710, n. 28, vide dispositio.
- Objectiones Scoti contra hoc axioma. iv, 710, n. 28.
- Cum potentia dicatur ad actum, oportet quod secundum diversitatem actuum, sit diversitas potentialium. Hoc autem intelligitur de potentia essentialiter ordinata ad actum, et de actu adæquato illius potentia. iv, 711, n. 30; 713, n. 33.
- Duplex est potentia, scilicet passiva, et activa. iv, 709, n. 27; 711, n. 30.
- Aliter loquendum est de potentia activa, et de cognoscitiva. iv, 740, n. 9.
- Potentia, et actus an sint semper in eodem genere. iv, 582, n. 12.
- Esse in potentia objectiva, est esse in potentia, ad hoc, ut aliquid recipiat. iv, 697, n. 8, vide posse.
- Quid sit potentia generativa, et spirativa in Deo. iv, 421, n. 9.
- De potentia Filii, et de potentia Spiritus sancti male sensit Abailardus. iv, 15, n. 49.
- Potentia quælibet, quæ per voluntatem movetur, et reprimatur ad actus suos, est subjectum peccati, non autem membra exteriora, nisi tantum denominative, et extrinsece. v, 873, n. 30.
- Potentia antecedens, et consequens quid sint. v, 523, n. 31.

- Potentia superior per realem impressionem movet potentiam inferiorem, non per solam sympathiam. v, 671, n. 48.
- Potentia activa, vide objectum.
- Potentia cognoscitiva quomodo specificatur ab objecto terminativo. v, 55, n. 20.
- Potentia nequeunt elevari divinitus exeundo extra limites suarum rationum formalium adæquatarum. v, 195, n. 1; 196, n. 2.
- Potentia loco motiva sine ulla resistantia subditur imperio rationis. v, 609, n. 6.
- Potentiarum sympathia, seu colligatio, vide sympathia.
- Potentia physica, et potentia moralis quomodo intelligantur in materia de gratia. vi, 749, n. 10; 757, n. 4; 775, n. 1.
- Potentia antecedens, et consequens explicatur. vi, 846, n. 23.
- Potentia sensitivæ appetitivæ capaces sunt proprie passionum; non autem apprehensive; nec voluntas. vi, 195, n. 5.
- Potentia sensitivæ appetitivæ capaces sunt habituum quatenus obediunt, et moventur a ratione, qua ratione etiam sunt capaces eorundem potentia interiorum apprehensivæ sensitivæ. vi, 256, n. 10.
- Potentia quæ sunt principia actuum, et non moventur despote a voluntate, participant libertatem, et moralitatem intrinsecam. vii, 764, n. 16.
- Secus vero est de potentiis quæ non sunt principia actuum, sed organa, et instrumenta. vii, 764, n. 16.
- Tamquam propria passio sequitur ad naturam, non autem ad existentiam. viii, 422, n. 21.
- Sequitur ad naturam prout in patre. viii, 424, n. 30.
- Potentia obedientialis activa repugnat, non passiva. Potentia vitalis passiva formaliter, radicaliter activa. ix, 247.
- Tota virtus formalis activa a principali movente. ix, 247.
- Unde repugnet potentia obedientialis activa, non passiva. ix, 251.
- Potentia obedientialis ipsa creatura: passiva et materialis in ordine ad receptionem, activa in ordine ad effectum ex virtute recepta et elevato. ix, 252.
- Passiva respectu Dei cui obedit; activa respectu ejus ad quod obedit. ix, 254.
- Potentia vitales ipsæ causæ principales supernaturalium actuum, quod se moveant, quod effectus eis assimilatur; et si in eis habitus vel auxilium est tota ratio formalis agendi. ix, 258.

POTESTAS.

- Potestatis divinæ erga voluntatem nostram efficacia ostenditur. iii, 412, n. 13, vide Deus et voluntas.
- Potestas nequit esse beatitudo. v, 366, n. 4, vide divitiæ, fama, honor et voluptas.
- Quomodo intelligitur illud axioma: Qui potest, et tenetur, et non facit, peccat. v, 392, n. 26.
- Differentia inter ecclesiasticam, et civilem potestatem. vii, 513, n. 4.
- De facto nullus successit in potestate apostolica supra totam Ecclesiam sine aliquo determinato episcopatu. vii, 203, n. 11.
- Potestas electiva papæ quibus de jure competat. viii, 223, n. 21; 234, n. 12; vide cardinalis, clerus, Ecclesia, electio papæ et imperator.

PRACTICUS.

- Practicum et speculativum sunt differentia essentialia habituum intellectualium. i, 506, n. 4.
- Practicum et speculativum non diversificant potentias, sed habitus. i, 511, n. 14.
- Practicum et speculativum quomodo differant. vi, 458, n. 29.

PRÆCEPTUM.

- Præceptum, vide lex.
- Præceptum naturale est de referendis omnibus humanis actionibus saltem virtualiter in finem bonum, scilicet in gloriam Dei. v, 833, n. 75.
- Præceptum de faciendis omnibus operibus deliberatis propter nomen Christi non datur. v, 833, n. 75.
- Præceptum virginitatis an sit, vide virginitas.
- Præceptum paupertatis voluntariæ an sit, vide paupertas.
- Præceptum eleemosynæ an sit, vide eleemosyna.
- Præcepta duo frangere, quæ sunt ejusdem rationis habentia se circa eandem materiam, et speciem actus, non est circumstantia aggravans, ut cum quis, verbi gratia frangit jejunium quadragesimalis diei

simulque vigiliæ alicujus sancti, secus est si præcepta sint circa eundem actum, sint tamen diversæ rationis, et distincti motivi ut peccare, verbi gratia contra castitatem voto simul firmatam, imo tunc speciem, mutat. v, 881, n. 12.

Præcepta an obligent stante metu gravi, et quæ sunt ista præcepta. v, 442, n. 39.

Præceptum de quo dubitatur an obliget, vel non ex parte materiæ præceptæ, adhuc post sufficientem diligentiam manente dubio, debet subditus obedire. vi, 870, n. 20, vide dubit et prælatas.

Præcepta virtutum possunt impleri, etiam si mala intentione, et non debito, nec virtuoso modo id fiat, ut qui implet, verbi gratia præceptum eleemosynæ ex vanitate, implet vere præceptum illud. vi, 526, n. 8.

Præcepta legis naturalis, vide Deus et lex naturalis.

Præceptorum omnium impletio ex lege Dei habet connexionem cum vita æterna, et sic requirit auxilium supernaturale. vi, 550, n. 60; 769, n. 30.

Præceptorum naturalium omnium impletio specialem gratiam requirit tam in statu naturæ lapsæ quam puræ; et qua ratione. vi, 757, n. 2.

Et etiam in homine justo, quia adhuc in eo manet rebellio appetitus, et obscuritas, debilitasque rationis. vi, 782, n. 5.

Præceptum datur de actu credendi. vii, 101, n. 2.

Aliquod præceptum fidei est divinum positivum, connaturale tamen statui gratiæ et aliquod humanum secundum diversas considerationes. vii, 404, n. 2.

Duplex præceptum datur de fide, alterum negativum, affirmativum alterum. vii, 102, n. 4.

Decalogi præcepta tenentur omnes scire ut bene operentur. vii, 104, n. 8.

Possunt tamen ad illa præcepta reduci ea, quæ pertinent ad alias virtutes. vii, 104, n. 8.

Datur præceptum de veneratione sanctorum cultu dulci. vii, 645, n. 77.

Præceptum orationis non est determinate de mentali, aut vocali. vii, 772, n. 36.

Præceptum orationis quod propter ipsam orationem imponitur, obligat ut non abstinemus ab illo intra unam mentem per se loquendo. vii, 384, n. 6.

Præcepto orationis sufficienter satisfacit qui quotidie recitat horas canonicas, aut diebus festis assistit missæ. vii, 774, n. 43.

In quo casu obliget præceptum orationis. vii, 775, n. 45.

Præceptum orationis non solum est propter necessitatem obtinendi aliquid a Deo, sed

propter cultum qui in ipsa exhibetur. vii, 771, n. 35, vide omissio.

Per eandem actionem potest impleri obligatio duplicis præcepti. vii, 78, n. 51.

PRÆCISIO.

Duplex est præcisio, una per non inclusionem, alia per non expressionem. iv, 201, n. 27.

PRÆDEFINIO.

Omnia a Deo prædefinienda et determinanda. iii, 260, n. 6.

PRÆDEFINITIO.

Prædefinitionis nomen quid sonet. iii, 616, n. 1.

Prædefinitionum vis a S. Dionysio expressa. iii, 616, n. 1.

Quid designent. iii, 618, n. 2.

Prædefinitio circa actus liberos creatos an detur in Deo. iii, 619, n. 3.

Qui tenent affirmativam. iii, 619, n. 4.

Prædefinitionum efficacium positio inevitabilis probatur. iii, 626, n. 45.

Probatur item ex causalitate universalissima divinæ voluntatis omnia causantis, et operantis. iii, 628, n. 16.

Prædefinitiones antecedentes efficaciter operantes dantur in Deo, ut et decreta infallibilia. iii, 660, n. 3.

PRÆDESTINATIO.

Prædestinatio in rigore, et in illa strictissima significatione, qua modo sumitur apud scholasticos, accipitur pro solo decreto Dei dandi et transmittendi in vitam æternam. ii, 602, n. 14.

Prædestinatio in sua significatione latiori, et prout usurpatur a D. Augustino sumitur pro quocumque decreto præordinante et prædefiniente, seu statuente res, quas Deus facere intendit, aut disponit etiam sub conditione. ii, 602, n. 14, vide scientia media.

Doctorum Lovaniensium sententia contra eos qui prædestinationem secundum præscientiam dixerunt. ii, 531, n. 5.

Prædestinationis appellatione quid veniat. Quid de ea senserint Semipelagiani. iii, 660, n. 3.

Prædestinatio in Deo datur. iii, 564.

Quid prædestinatio. iii, 564.

Ejus comparatio ad reprobationem. iii, 564.

Prædestinatio ex parte effectuum juvari potest. iii, 564.

Prædestinationis comparatio ad suas causas. iii, 564.

Nulla ejus datur causa ex parte nostri. iii, 564.

Ejus certitudo. iii, 564.

Prædestinatio de fide est in Deo ponenda. iii, 568, n. 2.

Ejus impugnatores gentiles, atheistæ, et hæretici. iii, 568, n. 2.

Prædestinatio ex duplici destinationis significatione derivatur. iii, 568, n. 2.

Prædestinationis duplex definitio expenditur. iii, 568, n. 2.

Rejiciuntur quædam recentiorum definitiones. iii, 569, n. 3.

Ejus objectum adæquatum quid includat. iii, 570, n. 5.

Unde petatur ejus objectum formale. iii, 571, n. 6.

In prædestinatione Christi distinguitur subjectum, et terminus. iii, 572, n. 8.

Prædestinationis præscientia, præparatio, et certitudo quomodo intelligantur. iii, 573, n. 9.

Prædestinatio an sit distinctum attributum a providentia. iii, 578, n. 45; 579, n. 1.

An consistat in actibus intellectus vel voluntatis. iii, 579, n. 1.

Prædestinatio pertinet ad vim cognoscitivam, scilicet ad præscientiam. iii, 584, n. 8.

Includit efficaciam ordinativam ac præparativam mediorum. iii, 589, n. 16.

Prædestinatio in intellectu pertinet ad partem practicam. iii, 592, n. 1.

Prædestinatio non solum ordinem rebus imponit ad finem, sed et ipsum exitum, et eventum ordinat. iii, 601, n. 17.

Non differt a non prædestinatione solum ex præscientia eventus, sed ex ipso ordine, et electione prædestinantis ad talem eventum. iii, 601, n. 17.

Prædestinationis effectus distinctio. iii, 655, n. 1.

Prædestinationis divinæ certitudo ex quibus petatur. iii, 655, n. 2.

Prædestinationis causæ ex parte Dei, et ex nostra sumendæ. iii, 658.

Prædestinatio secundum rationem electionem

præsupponit, et electio dilectionem. iii, 677, n. 19.

Prædestinationis an detur aliqua causa ex parte nostra. iii, 716, n. 1.

Prædestinationis causa repugnat ex parte nostra. iii, 720, n. 7.

Prædestinationis efficacia non incipit a nobis. iii, 727, n. 17.

Prædestinationis subjectum, et effectus quomodo distinguantur. iii, 748, n. 4.

Effectus ad tria capita reducendi. iii, 748, n. 2.

Quæ conditiones requirantur ut aliquid sit effectus prædestinationis. iii, 749, n. 3; 749, n. 4.

Prædestinatio est transmissio efficax creaturæ rationalis in beatitudinem. iii, 751, n. 1.

Prædestinationis effectus spirituales qui. iii, 751, n. 1.

Prædestinationis effectus omnes tam communes sunt reprobis, quam prædestinatis præter ultimam perseverantiam. iii, 762, n. 11.

Prædestinationis effectus aliquid potest esse dupliciter. iii, 776, n. 1.

Prædestinationis opus est ex pura Dei misericordia, et voluntate. iii, 834, n. 25.

Prædestinationis immutabilitas statuitur. iii, 883, n. 1.

Prædestinatio perficitur, et consistit in actu intellectus. vii, 749, n. 22.

Iste actus intellectus non est præscientia rerum quasi speculativa, sed practica, qua ordinatur creatura in vitam æternam. vii, 753, n. 32.

Respicit ad ordinis exitum. viii, 93, n. 12.

Prædestinatio Angelorum absolute considerata fuit ante prædestinationem Christi, quantum autem ad perfectionem accidentalem subsecuta est. viii, 287, n. 69.

Prædestinatio Christi, vide Christus.

PRÆDESTINO.

Prædestinatum inter, et non prædestinatum an discretio efficax incipiat a gloria, an a gratia. iii, 660, n. 5.

Scripturæ sacræ, et D. Augustini mens aperitur. iii, 663, n. 1.

Prædestinatorum hæresis quæ. iii, 568, n. 2.

Prædestinatorum numerus certus, et definitus apud Deum. iii, 565.

Prædestinatorum numerus quomodo Deo certus dicitur. iii, 656, n. 4.

Prædestinatorum electio ad gloriam, quoad materialem designationem unius præ alio,

est ex meritis Christi efficaciter applicatis istis potius quam illis. III, 745, n. 6.
Prædestinati substantia non potest quomodocumque sumatur esse prædestinationis effectus. III, 776, n. 1.
Prædestinatorum de numero quid sentiendum. III, 885, n. 7.

PRÆDETERMINATIO.

Prædeterminatio, vide prædefinitio.
Ex sola prædeterminatione ad actum materiale peccati, vel ex positione cogitationis, quoad entitatem, unde potest oriri peccatum, nulla refunditur malitia in Deum quando supponitur creatura in tali statu, quod possit se movere, et formare dictamen defectuosum. IV, 921, n. 40; 923, n. 43.
Prædeterminatio physica non tollit libertatem, sed indifferentiam suspensionis. V, 373, n. 24.
Prædeterminatio physica, vide motio et motus.

PRÆDETERMINO.

Voluntas indiget præmoveri, et prædeterminari a Deo in omni actu suo libero. IV, 904, n. 13; 905, n. 16; 914, n. 28.

PRÆDICATIO.

Prædicationes in divinis, seu applicationes prædicatorum, seu attributorum in Personis divinis regulæ. IV, 403, n. 27, vide Præxas et Trinitas.
Istæ prædicationes sunt veræ, Deus generatæ: Deus est genitus, Deus est de Deo. VIII, 503, n. 20.
Ista: Deus est homo est æternæ veritatis. VIII, 503, n. 19.
Ista est vera: Homo est Deus. VIII, 505, n. 1.
Ista est falsa: Christus est homo dominicus. VIII, 505, n. 1.
Explicatur in quo sensu sit verum dicere: Deus assumpsit hominem. VIII, 505, n. 1.
Ista prædicatio: Christus est servus absolute est vera. VIII, 506, n. 10.
Per communicationem idiomatum, quæ conveniunt naturæ divinæ possunt dici de ho-

mine tamquam de supposito nostræ humanæ. VIII, 505, n. 4.
Hæc est vera prædicatio: Christus est persona composita, sicut hæc est falsa: Verbum est persona composita. VIII, 512, n. 14.
Hæc non est vera: Christus est humanitas et divinitas simul sumptæ. VIII, 512, n. 13.
Hæc est vera: Deus factus est homo. VIII, 514, n. 2.
Hæc est falsa: Deus factus est substantia. VIII, 515, n. 12.
Ista absolute est falsa: Homofactus est Deus. VIII, 517, n. 1.
Ista absolute est falsa: Christus est creatura. VIII, 518, n. 1.
Ista est falsa: Hic homo, demonstrato Christo, incipit esse. VIII, 522, n. 1.
Ista est falsa: Christus fit, sicut hæc est vera, Christus gignitur. VIII, 524, n. 4.
Ista: Homo est creatura reduplicando naturam humanam est vera. VIII, 524, n. 1.
Ista: Christus in quantum homo est Deus reduplicando suppositum est vera. VIII, 529, n. 1.
Ista: Christus in quantum hic homo est Deus est vera. VIII, 529, n. 1.
Hæc: Christus secundum quod homo est persona est vera. VIII, 530, n. 1.

PRÆDICATOR.

Prædicatores injuriam inferunt fidei, si in concionibus utuntur mendaciis, aut falsis miraculis ad confirmandas res fidei. VII, 78, n. 5.
Prædicatores qui miracula falsa, aut incerta, aut prophetias, quæ Scriptura non constant, prædicant, excommunicantur a Concilio Lateranensi. VII, 78, n. 5.

PRÆDICO.

De homine Christo sine reduplicatione prædicatur quidquid essentialiter, et attributaliter convenit Deo, per communicationem idiomatum. VIII, 508, n. 10.
De Deo, aut de Christo non possunt prædicari illa prædicata absolute, quæ conveniunt cum quadam appellatione formali, vel virtuali. VIII, 508, n. 10.
Possunt prædicari opposita privatione, non contradictorie. VIII, 508, n. 10.
Ob quatuor rationes aliqua prædicata, etiam

per communicationem idiomatum non possunt dici de Deo. VIII, 508, n. 10.
Quæ sunt naturæ divinæ non possunt de humana prædicari in abstracto. VIII, 514, n. 6.
Dupliciter potest prædicari esse de essentia subjecti, vel ratione suppositi, vel ratione formæ. VIII, 502, n. 16.
Quando prædicatum est indifferens ad totum, et ad partem pertinere, solum cum restrictione est prædicandum. VIII, 518, n. 1.

PRÆLATUS.

Prælatus, vide conformitas.
Prælatus de cujus legitima potestate dubitatur, vide dubito.
Prælatus potest ponere præceptum circa aliquid sequendo probabilem sententiam, etiam relicta probabiliore, et subditus etiamsi sequatur probabiliorem, tenetur ei obedire. VI, 177, n. 2.
Prælati religionum possunt dispensare cum sibi subditis in omnibus irregularitatibus, in quibus episcopi ex facultate Tridentini cum suis possunt. VII, 703, n. 36, 37.
De quibus irregularitatibus absolvunt prælati, quando in capitulis proferunt formam dispendi. VII, 703, n. 36, 37.
Prælatus irritare potest quæcumque vota emissa a religioso, de rebus voluntariis. VII, 876, n. 3.
Imo irritare potest prælatus vota emissa de rebus necessariis ad salutem. VII, 876, n. 3.
Prælatus dispensare potest votum subditi de transeundo ad arctiorem religionem, non tamen irritare. VII, 876, n. 4.
Dispensare etiam potest prælatus, et irritare vota religiosorum facta de ejus licentia. VII, 877, n. 5.
Peccabit tamen prælatus sine causa irritando illa. VII, 877, n. 5.
Non tamen potest prælatus irritare promissionem factam homini a religioso de licentia ejus. VII, 886, n. 10.
Transgrediens autem præceptum prælati unico tantum peccato peccat. VII, 873, n. 9.

PRÆMIUM.

Præmium essentielle, et accidentale martyrii, vide aureola et martyrism.
Præmium essentielle correspondet charitati imperanti, virtutum autem aliarum actibus imperatis a charitate, præmium accidentale. VI, 85, n. 19.
Præmium et pretium differunt, et quomodo. VI, 911, n. 20.

Præmii solutio ad justitiam distributivam spectat. VI, 911, n. 20.
Præmium essentielle crescit ad mensuram charitatis, sive in actibus elicitis a charitate, sive in actibus imperatis. VII, 662, n. 22.

PRÆNATURALIS.

Prænaturale includitur in definitione violenti data ab Aristotele. V, 406, n. 4.

PRÆORDINATIO.

De præordinatione, prædeterminatione, et prædefinitio quid supponat D. Thomas. III, 623, n. 9, vide prædefinitio.

PRÆSCIO.

Præscivit Angelus malus homines habituros communem cum Angelis beatitudinem sempiternam. Dicit enim S. Bernardus quod hoc vidit in Verbo (supple non clare viso, sed per revelationem, manifestato.) IV, 940, n. 35.

PRÆSENS.

Deus per suam substantiam dicitur præsens rebus, immediate tangere. II, 17, n. 1.
Deus est præsens rebus per contactum suum intrinsicum, non absolute in se, sed prout immutat creaturam immutatione temporali. II, 25, n. 18.
Ante operationem Deus non erat præsens positive ibi, postea producit, quia ibi nihil erat ante omnem Dei operationem, sed solum virtute erat præsens, et in se ipso existens cum potestate, et virtute ponendi ibi creaturam, et immutandi illam. II, 25, n. 20.
Deus non est præsens denominative, nisi supponendo aliquid voluntarium, scilicet immutationem creaturæ. II, 26, n. 23.
Deus est præsens per suam substantiam, non ita quod substantia sit ratio formalis, qua redditur præsens ut quod; ratione vero præsentis ut quo est ipsa operatio potentis, ut physice tangens et influens, non ut solum gubernans. II, 28, n. 27.

Deus est actu in æternitate, et omnes res physice facit præsentes. ii, 41, n. 33.
Non solum ratione immensitatis, sed etiam speciali modo Deus fit realiter, et physice præsens secundum substantiam animæ habenti gratiam. ii, 49, n. 8.

PRÆSENTIA.

In creaturis spiritualibus ut in Angelis ratio contactus, et præsentiæ ad corpora, est quantitas virtualis, quatenus operatur circa illa. ii, 22, n. 13.

Deus ante suam operationem est in se ipso formaliter; extra vero ubique virtualiter, et potestative, quia ubique potest exercere præsentiæ et contactum suum, non tamen de facto, et positive est ibi, quia positive non immutat. ii, 25, n. 20.

Præsentiæ Dei et contactus non habetur voluntate et natura, quantum ad rationem formalem talis contactus et præsentiæ. ii, 26, n. 23.

Præsentiæ Dei quantum ad connotationem, et immutationem ex parte creaturæ convenit Deo voluntate, non natura, et ideo Deus ab æterno non habet præsentiæ et contactum ad creaturas actu, sed potestate et virtute. ii, 26, n. 23.

Licet in Scriptura non semper explicetur præsentiæ Dei per modum actionis, in aliis locis explicatur. ii, 27, n. 25.

Ante vel ultra mundum præsentiæ Dei est infinita in se ipso et virtualiter respectu omnium, quæ possunt poni in spatiis imaginariis. ii, 36, n. 23.

Præsentiæ Dei non est denominatio extrinseca, licet ratio præsentiæ Dei ad res non sit realiter et intrinsece in Deo, sed solum sit relatio realis. ii, 37, n. 26.

Fundamentum præsentiæ Dei est aliquid intrinsecum in Deo, non per modum ubi passive se habentis, sed per modum præsentiæ activæ et contactus, immutans rem cui est præsens. ii, 37, n. 26.

Differentia inter præsentiæ divinam, et spiritus creati, et quæ. ii, 38, n. 27.

Quando ponitur, et movetur aliquod corpus ultra mundum, Deus non est de novo in illo, per præsentiæ aliquam in ipso Deo receptam, qua substantia Dei, de novo dicitur præsens et applicata. ii, 39, n. 29.

Præsentiæ quæ requiritur in re visa ad intuitionem est præsentiæ realis, et physica. ii, 73, n. 5, vide existentia Dei.

Amor non contentus effectiva unione ad objectum, quærit unionem effectivam, et rea-

lem in quantum potest, quod est præsentiæ realis. iv, 467, n. 4; 472, n. 9; 472, n. 10; Maxime vero. iv, 475, n. 14; 481, n. 19.

Pater Vasquez tenet unionem gratiæ, et Amoris, solum esse affectivam, non substantialem. iv, 467, n. 3.

Contra discipulos S. Thomæ, qui tenent missionem Personarum divinarum ita Personas ipsas dare, quod realem, et entitativam suæ substantiæ præsentiæ habent in animo. iv, 461, n. 1; 467, n. 3; 469, n. 7.

Præsentiæ et absentia non variant amicitiam, sed gaudium, et desiderium, et alios actus similes. v, 218, n. 52.

Præsentiæ Dei per immensitatem non est Dei ut fruibilis, sed ut operantis. v, 222, n. 57.

Præsentiæ objecti requiritur in sensibus externis, quia de ratione formali est talis cognitionis. v, 339, n. 20.

Præsentiæ et absentia non variant essentialiter genus intelligibile, bene tamen appetitus sensitivos, et quare. vi, 210, n. 2.

PRÆSUMPTIO.

Præsumptio, id est, interpretatio, vide relatio.

Præsumptio non consistit in sola omissione præcepti spei, sed in motu positivo inordinate sperandi. vii, 399, n. 25.

Præsumptio est motus diversæ speciei a desperatione. vii, 399, n. 25.

Destruit præsumptio habitum spei, non solum quando est adjuncta infidelitati, sed etiam ex suo genere quando est peccatum mortale circa beatitudinem sperandam. vii, 399, n. 26.

PRÆTERITUM.

Quomodo ab Angelo cognoscantur præterita. iv, 822, n. 26.

Vasquez negat sanctos patres dicere præterita cognosci ab Angelis; contrarium tamen patet. iv, 823, n. 28; 825, n. 33.

Actus liberi, voluntatis etiam præteriti, quorum nullum est relictum vestigium, sunt Angelo incognoscibiles. iv, 843, n. 23.

PRECARIO.

Precario habere aliquid dedignantur superbi. iv, 950, n. 35.

PRETIUM.

Pretium magnum non solum attenditur in multitudine, sed in rei valore. i, 409, n. 41.

Pretium solum attendit ad valorem rei, non dignitatis, et proportionis personæ ad mercedem, et in hoc differt a præmio. vi, 907, n. 9, vide præmium.

Pretii solutio ad justitiam commutativam pertinet. vi, 907, n. 9.

Pretium passionis Christi non est applicatum de facto isti, vel illi in particulari. vi, 802, n. 28.

PRIMOGENITUS.

Primogenitus, vide Filius Dei.

PRIMUS.

Primum in intentione est ultimum in executione, explicatur. iii, 332, n. 27.

Primum in unoquoque genere in eo in quo primum, est simplicius cæteris. vi, 20, n. 16.

PRINCEPS.

Princeps ad faciendum leges uti potest opinione probabili, et non solum probabiliori. vi, 159, n. 4.

Princeps qualiter se debeat gerere in consulendis doctoribus pro opinione probabili in praxi sequenda. vi, 140, n. 35.

Princeps in indictione belli non debet uti opinione probabili, et minus secuta, relicta securiori, et quare. vi, 160, n. 9.

Princeps in impositione tributorum debet duci certa necessitate, et evidenti. vi, 164, n. 23.

Et exhaustis jam suis facultatibus. vi, 165, n. 28, vide tributum.

Princeps, qui negligens est in inquirendo de bonis suis defectu ministrorum usurpatis, ut restaurentur, et ex illis succurri possit necessitati, et tamen imponit tributa, peccat mortaliter propter usurpationem alieni, nisi sit necessitas instantanea. vi, 165, n. 29.

THEOLOGIA X.

Princeps ad mutationem monetæ non potest sequi probabilem sententiam relicta probabiliori, et securiori. vi, 168, n. 38.

Princeps supremus etiam in causa propria iudex est, quia iudices delegare potest pro illa causa. vi, 172, n. 55.

Princeps quanto magis superior est, tanto minus illi manifestatur veritas, nisi in his quæ placitura sunt ipsi, et hoc contingit propter plures doctores, plures quidem in numero, sed magis auribus prurientes, quam vera proferentes. vi, 174, n. 65.

Princeps quomodo potest leges novas facere mortis inflictivas. vii, 474.

PRINCIPIUM.

Est duplex, ut quo, seu (quod idem est) formale, vel instrumentarium; et radicale, seu operativum. iv, 710, n. 28; 715, n. 36.

Principium quo essendi, est forma; principium autem, quo operandi, est virtus accidentalitatis, in re creata. iv, 718, n. 1.

Principium efficiens dupliciter consideratur. v, 46, n. 4.

Principium formale operandi est principium specificativum operationis, et quomodo. v, 49, n. 10.

Principium quomodo se habeat ad specificandas causas æquivocas. v, 56, n. 23.

Principiorum veritas quomodo connectatur cum conclusione. v, 65, n. 42.

Principiorum veritas non circumstat, sed specificat veritatem conclusionis. v, 66, n. 44.

Principia per se nota ad unum principale reduci debent. v, 102, n. 30.

Principium se movendi duplex est, efficiens scilicet et finis. v, 362, n. 8.

Principia prima medio probativo carent; redduntur enim nota ex terminis, non ex probatione. vi, 450, n. 7.

Principia prima alia sunt dignitates, quæ sunt universalissima principia, et omnibus per se nota; alia sunt positiones, seu suppositiones, quæ sunt nota per se, et quoad sapientes, non tamen quoad omnes communiter. vi, 451, n. 9.

PRIORITAS.

Quatuor modi prioritatis assignantur, scilicet durationis, naturæ, originis et rationis. iv, 434, n. 6.